«Ερμηνευτικές προσεγγίσεις στο βιβλίο της Αποκαλύψεως»

Δημήτριος Πασσάκος

Απ 13,18

Ὧδε ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστί· καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ χξς'

Αποκάλυψη του Ιωάννη

- Προφητεία για το μέλλον;
- «Ιστορικό» βιβλίο;
- Ποιος ο συγγραφέας: Ιωάννης
- Πού: στην Πάτμο
- Πότε: 95 μ.Χ. (Δομιτιανός, 81-96)
- Η θέση της στον Κανόνα της Κ.Δ.

Κεντρικοί θεματικοί άξονες του βιβλίου α΄

- Βάση ο αριθμός 7: τρεις σειρές πληγών (επτά σφραγίδες, σαλπίσματα των επτά αγγέλων, επτά φιάλες) → κάθαρση του παλιού κόσμου, για να εγκατασταθεί στη θέση του ο νέος κόσμος του Θεού.
- Στόχος η μετάνοια.
- Συγκλονιστικός ρεαλισμός στην περιγραφή της φθοράς της δημιουργίας.

Κεντρικοί θεματικοί άξονες του βιβλίου β΄

- Τελικό λόγο στην ιστορία και στον κόσμο ο Θεός
- Η κρίση του κόσμου
- «γίνου γρηγορῶν»: συνεχής επαγρύπνηση
- Εποχή διωγμού – το Θηρίο (666)
- Κύριος το «ἐσφαγμένον ἀρνίον»
- Καινός ουρανός – καινή γη
- Όχι πανικός, αλλά παρηγοριά, παραμυθία.

Απ 8,10-11

Καὶ ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων. καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ὁ Ἄψινθος. καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπικράνθησαν.

Απ 22,20

Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· Ναὶ ἔρχομαι ταχύ.
Ἀμήν, ναὶ ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ.

Μια συλλογιστική (;)

Λ Α Τ Ε Ι Ν Ο Σ

↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓ ↓

30 + 1 + 300 + 5 + 10 + 50 + 70 + 200

666

Εἰρηναῖος Λουγδούνου
Κατὰ αἱρέσεων, PG 7, 1205C

ἀσφαλέστερον οὖν καὶ ἀκινδυνώτερον τὸ περιμένειν τὴν ἔκβασιν τῆς προφητείας ἢ τὸ καταστοχάζεσθαι καὶ καταμαντεύεσθαι ὀνόματος... ἡμεῖς οὖν οὐκ ἀποκινδυνεύομεν περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀντιχρίστου, ἀποφαινόμενοι βεβαιωτικῶς

Ἰω. Χρυσόστομος
Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὴν δευτέραν, PG 62,470

Ἢ οὐκ ἠκούσατε πολλάκις ἐν παισὶν ὄντες καὶ περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀντιχρίστου πολλὰ λεγόντων τινῶν... Ἔτι γὰρ ἁπαλαῖς οὔσαις ταῖς διανοίαις ταῖς ἡμετέραις ἐγκατασπείρει ταῦτα ὁ διάβολος,... ἵνα ἀπατῆσαι δυνηθῇ

Πρ 1,6

οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραήλ; εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς· Οὐχ ὑμῶν ἐστι γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ μου μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

2 Πε 3,3

ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι καὶ λέγοντες· ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως. λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ, δι' ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο· οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶ πυρί τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. Ἓν δὲ τοῦτο μὴ λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ Κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. οὐ βραδύνει ὁ Κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες βραδύτητα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. Ἥξει δὲ ἡ ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτί, ἐν ᾗ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται.

Βιβλιογραφία

Καραβιδόπουλου, Ιω., *Το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο*, Ερμηνεία Καινής Διαθήκης 2, Θεσσαλονίκη: Πουρναράς, 1998, σσ. 398-417.

Αγουρίδη, Σ., *Η Αποκάλυψη του Ιωάννη*, Ερμηνεία Καινής Διαθήκης 18, Θεσσαλονίκη: Πουρναράς, 1994.

Δεσπότη, Σ., *Η Αποκάλυψη του Ιωάννη* Α′ και Β′, Αθήνα: Άθως 2005, 2007.

Εισηγήσεις ΣΤ′ Σύναξης Ορθοδόξων Βιβλικών Θεολόγων: Η Αποκάλυψη του Ιωάννη, Λευκωσία 1991. Ιδιαίτερα Γαλάνη, Ιω., «Σύγχρονες «προφητείες» και «αποκαλύψεις» μέσα από ερμηνείες και παρερμηνείες της Αποκαλύψεως», σσ. 273-284.

Μαυρομάτη, Γ., *Η Αποκάλυψις του Ιωάννου*, Αθήνα: Αποστολική Διακονία, 2021.

Ευχαριστώ πολύ για την υπομονή σας!

Δημήτριος Πασσάκος
Αναπλ. Καθ. Ανώτατης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθήνας
6973797814
dim2pas@otenet.gr